СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 59. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 12. березня, 1929. VOL. XXXVII. No. 59. Jersey City, N. J., Tuesday, March 12, 1929. THREE CENTS.

КОЛИ ВАМ ДОРОГЕ СВОЄ РІДНЕ, СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА

ОБІ ВОЮЮЧІ СТОРОНИ БОРЯТЬСЯ ЗІ ЗМІННИМ ЩАСТЄМ

ПОВСТАНЦІ ЗАПОВІДАЮТЬ, ЩО ДО ТРОХ ТИЖНІВ ДОБУДУТЬ СТОЛИЦЮ МЕКСИКА, А ПРАВИТЕЛЬСТВО ПОДАЄ, ЩО РЕВОЛЮЦІЯ ВЖЕ ТАК ЯКБИ ЗЛІКВІДОВАНА.

МЕКСИКО СИТІ, 11. березня. — Повстанці покинули збунтованого ґенерала Франсиска Урбалея, як тільки довідалися, що він воює проти правительства Хіля. Урбалейо втік з 30 жовнірами. Так подає правительственний военний бюлетин, який доносить заразом про дальші пляни Каеса, котрий має наступати з 20,000 жовнірами на місто Дюранґо. Уряд твердить, що міста Дюранґо і Торреон піддадуться федеральним військам на протязі 48 годин. Ґенерал Аґвірре, головний провідник повстанців, просить уряд, щоби його приняли назад до армії. Його просьбі відмовлено. Мають його розстріляти як бунтівника, як тільки попаде в руки влади.

Повстанці зібрали 10,000 жовнірів біля міста Торреон і там прийде мабуть до рішаючої боротьби з федеральними військами. Повстанці заняли кілька важних стратеґічних позицій.

ІНДІЯНЕ ДЕРЖАТЬ З ПОВСТАНЦЯМИ.

ЕЛЬ ПАСО, Тексас, 11. березня. — Індіянське племя Якіз бореться по обох сторонах. Але коли одна частина облягала місто Хуарез і почала, бючи на бубні, промовляти до своїх братів, що були по стороні федеральних військ, щоби не проливали братньої крови, друга частина відмовилася від дальшої боротьби. Це рішило судьбу міста Хуарез, яке перейшло до рук повстанців.

ВІДЧИНИВ НОВУ ПОЧТОВУ ЛІНІЮ.

І ТО ВОЗДУШНУ, А КОЛИ ВОЗДУШНУ, ТО ВІДЧИНИВ ЇЇ, РІЧ ЯСНА, ЛИНДБЕРҐ.

МЕКСИКО СИТІ, 11. березня. — Чарлз Линдберґ відчинив нову почтову воздушну лінію, яка буде курсувати між Мексико Сіті і Бравнсвил у стейті Тексас. Віддаль між обома містами виносить 470 миль. Ту дорогу перелетів Линдберґ на протязі пятьох годин і 18 мінут. Злетів на землю на летунськім полі, званім Вальбуена. Тут вже ждали на нього його наречена Мисс Енні Морро і будуча свекруха.

ОПЕРУВАЛИ ПО ПЯНОМУ.

ЕЛИЗАБЕТТАВН, Теннесі, 11. березня. — В тутешній вязниці держать двох лікарів: д-ра В. Лонґмайра і д-ра Мюреля Пинсона, обжалованих за переведення операції в пяному стані. Оба лікарі мали перевести операцію сліпої кишки на 12-літнім хлопчині Елбертови Ґріндстефови, котрий сейчас по операції помер. Секція, яку перевели на помершім два другі лікарі, виказала, що сліпа кишка була в хлопця цілком нормальна й операція була злишна.

ВИРАТУВАЛИ ПОТОПАЮЧИХ.

ПРОВИДЕНС, 11. березня. — Корабель „Алезія" висадив вчора на беріг 22 Бельґійців, яких виратував біля островів Азорів у хвилі, коли їх корабель потопав. Одна дитина перестудилася підчас катастрофи і померла. Її поховали в морю.

ПОЛІТИКА В ЦЕРКВІ.

СВЯТО ПОДЯКИ З ПРИВОДУ ЗГОДИ, ЯКА НАСТУПИЛА МІЖ ВАТИКАНОМ Й ІТАЛІЄЮ. ЗГАДУЮТЬ СМИТА ПІДЧАС ПРОПОВІДИ. ХВАЛЯТЬ ПОЛІТИКУ СУПРОТИ ЕВРОПИ. АЛЕ КРИТИКУЮТЬ ЇЇ СТАНОВИЩЕ СУПРОТИ АПОСТОЛЬСЬКОЇ СТОЛИЦІ. ХОТІЛИБ БАЧИТИ ПАПУ СВІТОВИМ СУДДЕЮ.

НЮ ЙОРК, 11. березня. — Кардинал Гейз відправив вчора в катедрі св. Патрика понтифікальну Службу Божу з приводу заключення конкордату між Ватиканом й Італією. Такі самі богослуження відправлено по всіх костелах нюйорської католицької дієцезії. На богослуженню був італійський консуль, а італійський амбасадор переслав з Вашинґтону письмо, виправдуючи свою неприсутність. Те письмо відчитано з проповідальниці.

Професор дітройтського університету, Єзуїт о. д-р Джан А. Мек Клорей, виголосив проповідь на тему: „Церква і република". Він зацитував слова бувшого ґовернора Смита, котрий у відповіді Маршалови подав, що Американці не мають чого боятися папи, бо колиб папа мав навіть силу і свою державу та хотів воювати з Америкою, то, річ ясна, кождий американський католик пішов би проти папи, як ішли проти папи католики Франції чи Німеччини сотки літ тому. І американський католицький епископ не пішов би за таким папою, котрий мріяв би про те, щоб у Вашинґтоні на капітолю повівав ще може й папський прапор. Американські католики не хочуть злуки церкви з державою. Кардинал Ґіббонс заявив це цілком виразно. Католицька церква не є проти держави, а навпаки, е її найбільшою підпорою. Як кождий може бути американським президентом, так кождий католик може бути священиком, епископом і папою. Америка добре робить, що не мішається в европейські справи, а тільки годує Европу, як той Самарянин. Але погодити Европу і світ і бути світовим безпартійним суддею може найкраще папа, бо він не має військa ні території, а його церква обіймає весь світ. Всі вже визнають велике духове значіння Ватикану і всі держави мають там свого представника. Не має його, на жаль, тільки одна Америка. Так говорив Єзуїт Мек Клорей.

І ДІТЕЙ СВОЇХ ВПИСУЙТЕ. ТАК НАКАЗУЄ ВАМ ЗРОБИТИ ВАШ БАТЬКІВСЬКИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС.

МЕЛОН НЕ ДУМАЄ УСТУПАТИ.

Ходили поголоски, що секретар скарбу Мелон уступить ізза спротиву з боку сенату. Та на ділі Мелон не оказує охоти уступати.

ДЕСЯТЬ РОКІВ ІСНУВАННЯ ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕАТРУ.

У березні сповниться 10 літ з дня заснування першого українського державного театру ім. Шевченка. Театр працює тепер в Дніпропетрівському. Ювилей його пристосують до Шевченкових днів.

РОДИННА ТРАҐЕДІЯ В БУКАРЕШТІ.

Крівава родинна траґедія відігралась у Букарешті (Румунія). Урядник Никита сягнув у сварці з своєю родиною за револьвер і почав стріляти на свою тещу і дітей, котрих тяжко поранив. Потім зник без вісти. Поліція не могла дотепер довідатися, що спонукало Никиту до цього жорстокого діла.

З МОРОЗУ ПОТРІСКАЛИ ШИНИ.

Наслідком великих морозів, що доходять до 35 степенів (Цельзія), дня 7. лютого потріскали залізничі шини на шляху Скнилів-Глинна-Наварія (Львів-Стрий). З тої причини на короткий час здержали залізничий рух на цьому шляху, так, що поспішний поїзд, що мав відійти зі Львова в год. 9.35. відійшов щойно в год. 14.15.

ВОГНЕТРЕВАЛЕ БУДІВНИЦТВО НА УКРАЇНІ.

Наркомвнусправ звертає серйозну увагу на максимальний розвиток вогнетревалого будівництва на селі. З 200 тис. будівель, передбачених в цьому році, 104 тис. будуть вогнетревалі.

Вогнетревале будівництво провадитиметься перш завсе в колгоспах, комунах та господарствах переселенців і розселенців.

ДОЛЯ АРТИСТКИ.

У париськім міськім шпиталі померла стара забута жінка Люіза Вебер. Її імя можна найти в неодній книжці, але не дійсне; 40 літ тому всі знали її під псевдонімом Ґулю. Це була зірка „Мулен Ружу", танечниця, що створила „реалістичний кадриль", підкидаючи прозірчастими паньчішками. Це був на ті часи „верх неприличности". Коли мода прийшла на інші розривки, Ґулю купила двох львів і показувала їх під ярмарочними шатрами в костюмі приборкувачки. Пізніше вона продавала на вулиці помаранчі і відкрила фотографію „а ля мінут". І так усе нижче та нижче. Ґулю знала інтимно колишнього наслідника англійського престола Едварда VII., була приятелькою великого маляря Ренуара і неодного з великих... Тепер померла в нужді.

UKRAINIANS MAIL PROTEST TO THE LEAGUE OF NATIONS.

THE BAYONNE TIMES, Wednesday, March 6, 1929 reports:

LOCAL UKRAINIANS MAIL PROTEST TO LEAGUE SECRETARY.

Say Their People Are Being Abused, Mistreated by Poland.

At a mass meeting of American citizens of Ukrainian descent held recently at St. Mary's Church Hall, 26 East Twenty-fifth street, a resolution was passed protesting the Polish outrages against the Ukrainian people.

The resolution will be mailed to Sir Eric Drummond, secretary of the League of Nations, at Geneva.

The principal address of the meeting was delivered by Dr. L. Myshuha, editor of the Ukrainian Daily News Svoboda, Jersey City. George Boyko was chairman and Kozma Hrynyk, secretary at the meeting.

The resolution follows: "At a mass meeting of American citizens of Ukrainian descent held March 1, 1929 at St. Mary's Hall, East Twenty-fifth street, Bayonne, a protest was registered against the Polish pogroms against the Ukrainians.

"We citizens of Ukrainian descent urgently request you to introduce to the council of the League of Nations all the petitions that have been sent to the League of Nations during the last few years from America, Galicia and from the President of the Western Ukrainian Republic Petrushevitch concerning the Ukrainian territory now occupied by Poland.

"If the League of Nations wants to gain American favor it must see that all minorities, including the Ukrainians are given fair play. It must also force Poland to fulfill her obligations required by her international treaties.

"The latest imprisonments and executions of innocent Ukrainians, the closing of Ukrainian schools and churches; and other outrages are clear indications that abnormal relations prevail in Poland between state and minorities. The situation in Poland demands prompt intervention on the part of the League of Nations."

BAYONNE EVENING NEWS, Wednesday, March 6, 1929:

UKRAINIANS FLAY POLES FOR ACTION.

Alleged Outrages Bring Sharp Resolution From Those Living in Bayonne.

A resolution protesting alleged outrages against Urainians in Polish territory was adopted at a mass meeting of 300 citizens of Ukrainian descent held in St. Mary's Church Hall on East Twenty-fifth street.

The meeting was held under the auspices of the United Ukrainian Organizations of Bayonne. Dr. Myshuha, editor of the Ukrainian Daily News Svoboda of Jersey City was the principal speaker and urged the preparation of petitions to be sent to the League of Nations at Geneva.

The alleged outrages are said to have been committed during the past three years in territory now ruled by Poland and the resolution was a protest and a demand that the Polish government obey the mandates of the League of Nations with regard to the treatment of subjects in occupied territories.

Secretary Kozma Hrynyk of the local organization likewise was a speaker.

„СОЮЗ ОБОРОНЦІВ ЛЬВОВА" ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

„Союз оборонців Львова" з листопада 1918 р. приєднався до становища управи „Окр. Союзу Офіцирів Резерви" у Львові в справі ухвали бюджетової комісії, яка призначує 200,000 зол. на український університет у Львові, протестує проти цієї ухвали та взиває всіх польських послів, щоби сойм не затвердив цієї ухвали бюджетової комісії.

ВИКОРИСТАННЯ ВІТРЯНИХ РУХАЧІВ НА УКРАЇНІ.

За останні два роки Наркомзем збудував у південних округах України близько 100 вітрякових криниць. Вітряки для цих криниць зладжено здебільшого на радянських заводах.

Цими днями Наркомзем має одержати 4 вітряки ріжних систем з закордону. Їх передбачається використати в Одеській окрузі для глибоководних сверлових криниць. Т-во „Електрика" передбачає провести також спробу використання цих вітряків як рухачів для електромоторів.

КАРІЄРА КАТА.

Старий урядовий кат Чехословаччини Вольшлеґер пішов на емеритуру. На його місце кандидувало 40 осіб. Вибір упав на 33-літнього Брошарського, що спершу був фільмовим оператором, потім жандармом. Раз зустрів він випадково в літі на грибах Вольшлеґера, познайомився з ним, подружився і став його помічником. Не маючи багато праці, він направляв образи. Чи довго буде він на посаді ката, це залежить від того, чи чехословацький уряд уважатиме потрібним оплачувати її, зваживши, що новий карний кодекс передбачує кару смерти лиш у виїмкових випадках.

„ПЕРЕЖИТКИ" СТАРОЇ КУЛЬТУРИ.

Під таким заголовком черновецький „Час" поміщує таку новинку:

„На площі Австрії стояв жид перед великою купою довоєнних шкільних книжок і викрикував: „Далі, далі, бо зараз не буде!" Купуюча публика купчилася біля невпорядкованої купи й перекидувала книжки з одного місця на друге. Найбільше цікавилися наші люде книжками, бо між ними находилися добрі шкільні підручники довоєнної доби. Була там географія Кордуби, латинські вправи Кобилянського, читанка Поповича, підручник альґебри і фізики та інші. Один селянин вглубився в підручник рахунків для народніх шкіл. Здавалося, що він хотів пізнати методу, щоби не купити якоїсь пустої книжки. Торг ішов незле, а жид заохочував своїм: „Далі, далі, бо зараз не буде!" Чи сподівалися автори цих книжок, що їх твори на фунти продаватимуть?

НЕДОСТАЧА ЗБІЖА В СССР.

РАДЯНСЬКА РОСІЯ МУСИТЬ ІМПОРТУВАТИ ХЛІБ. ЗБІРКА ЗБІЖА ЗА СІЧЕНЬ ДАЛА МЕНШЕ ПОЛОВИНИ ЗБІРКИ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ. ДЕРЖАВА НЕ МАЄ ГРОШЕЙ.

МОСКВА (СССР), 11. березня. — В січні біжучого року держава сколектувала 600,000 тон збіжа проти 1,250,000 тон, які зібрано в січні минулого року. Збірка збіжа за лютий ще не відома. Тепер по містах переводять ще стислішу контролю щодо видачі хліба населенню та зменшується розмір видач.

Нема сумніву, що прийдеться в короткому часі розпочати ввіз збіжа до СССР із закордону, а селянство буде змушене, очевидно, ще більше скоротити засів збіжа. У всякому разі наступні місяці будуть надзвичайно критичними для економічного життя СССР.

В додаток до всього СССР відчуває все зростаючу недостачу грошей. Репресії на приватні підприємства привели до великого зменшення припливу до державної каси податків, а заміна приватних підприємств державними потребувала ще більших витрат держави на їх операційний капітал. У Німеччині не повелося затягнути нової великої позички, а Англія з кождим роком має одержувати з СССР все більшу виплату боргу за імпортовані машини.

РЯТУЮТЬ ВЛАСНЕ МАЙНО.

ФРАНЦУСЬКІ КОМУНІСТИ, ЩОБИ НЕ ПЛАТИТИ З ВЛАСНОГО МАЙНА ГРОШЕВОЇ КАРИ, ПЕРЕПИСУЮТЬ СВОЄ МАЙНО НА СВОЇХ ЖІНОК.

ПАРИЖ (Франція), 11. березня. — Виконавчий Комітет Російської Комуністичної Партії повідомив французьку секцію, що далі не буде платитися з партійної каси грошевих кар, які французький суд накладатиме на комуністів за їх пропаґанду проти правительства Франції. Це примусило французьких комуністів рятувати своє майно, яке в декого досягає поважної вартости, тим, що їх жінки домагаються в суді розділу їхнього майна від майна мужів, які й своє майно передають жінкам.

Так зробив один з лідерів французьких комуністів, Кашен, а по нім відомий з повстання французької фльоти на Чорному морі комуніст Марті. З часу, як Пуанкаре став на чолі французького кабінету, багато французьких комуністів засуджено на грошеву кару за пропаґанду проти уряду. Досі цю кару платила комуністична партія.

НАПАДИ НА ШТРЕЗЕМАНА.

ВЕДУТЬ ЇХ ПРАВІ ПАРТІЇ ЗА ЙОГО НЕВДАЧУ В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЕЙ У ЛІЗІ НАЦІЙ.

БЕРЛІН (Німеччина), 11. березня. — В останніх рішеннях в справі національних меншостей, які запали в Раді Ліґи Націй, праві німецькі партії бачать поразку Штреземана. З того приводу вони почали нові напади на нього, вказуючи при тім, що ізза слабого стану здоровя Штреземан уже стратив здібність до активности, якої вимагається від міністра справ закордонних в такий неспокійний час, який тепер переживає світ.

Ось і тепер Штреземан не вертається відразу з Женеви до Берліна, але їде на пару тижнів на відпочинок на Ріверу. Тому праві ґазети кажуть, що вже недалеко той час, коли треба буде кликати на місце Штреземана другого кандидата. Зі свого боку вони висувають на міністра справ закордонних бувшого міністра економії Юлія Курціюса.

В АФҐАНСЬКОМУ КІТЛІ.

ПЕШАВУР (Індія), 11. березня. — В Афґаністані арештовано Надіра Хана, котрий також старався орґанізувати собі військову силу, щоби при її допомозі дістатися на престол афґанського еміра.

Тепер починає в Афґаністані танути сніг, а тому за яких три-чотирі тижні вже буде можливість роспочати наново активну військову акцію. До цього готовляться обидві сторони, як з боку еміра Габібули так і Аманули. Аманула думає скоро роспочати рішучий наступ, щоби знову засісти на престолі в Кабулі.

ВИБУХ У КОПАЛЬНЯХ НАФТИ.

БУКАРЕШТ (Румунія), 11. березня. — З невиясненої досі причини стався страшний вибух на нафтових копальнях недалеко Морені. Підчас вибуху зістало забитих 60 робітників, а серед багатьох поранених восьмеро тяжко покалічені.

Ці нафтові копальні належать до румунсько-американської компанії.

СТРАЙК ЕСПАНСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

МАДРИД (Еспанія), 11. березня. — Оголошений студентський страйк поширюється по всій Еспанії. Страйк вибух на знак протесту проти замкнення диктатором Прімо де Ріверою сеґовінської гарматної школи.

Разом з тим студенти домагаються звільнення з вязниць кількох молодих учителів, що арештовані за опозицію до уряду диктатури.

НОВА ПАЧКА ТОВАРИЩІВ ТРОЦЬКОГО.

ЦАРГОРОД (Туреччина), 11. березня. — Тут у політичних колах стало відомо, що радянський уряд СССР. звернувся до Кемаль Паші з проханням о дозвіл вислати в Сіноп (турецьке місто в Малій Азії) 80 визначних троцькістів.

Турецьке правительство тепер обговорює це прохання большевиків, не зважаючись відразу впустити на свою територію таку велику пачку приятелів Троцького.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by th. Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

А ДЕ ДІЛИСЬ ДІТИ?

Подаємо відомости щодо ювилейної кампанії за перші два тижні. За той час приступило до У. Н. Союза рівно 400 нових членів, а то: 186 повнолітних і 214 дітей. Кромі цього маємо в своїх руках понад 100 виповнених аплікацій від повнолітних і дітей, але ті ще не зістали одобреними, тож не можемо їх вчислити вже тепер до числа новоприбувших членів. Виходить отже, що наші члени і наша іміграція таки взяли собі до серця ювилейний заклик У. Н. Союза. Праця наших піонірів таки загріла свідомих наших членів і відділових урядників по місцях до дальшої праці над збільшенням Союзової Армії. І як тільки той запал потреває довше, то 35-літний ювилей Союза буде великою народною маніфестацією. Союз цілком певно згорне під свій прапор нові кадри свідомих, чесних, благородких і патріотичних наших іміґрантів на те, щоб забезпечити їх матеріяльно на случай нещастя, а разом з тим забезпечити національне життя українському імені в Америці.

Та разом з тим не можна не звернути уваги на иншу обставину. Нема між нами вже такого, щоби не здавав собі ясно справи, що саме жде нашу іміґрацію, коли ми не придержимо при собі своїх дітей, коли ми їх національно не освідомимо, й коли не загріємо їх серця до любови землі їх батьків. Ми вже добре знаємо, що жде наші інституції, коли не втягнемо до них наших дітей. Тому не дивуємося, коли наш Союз так дуже побивається за дітьми. Але й тому не можемо замовчати тої обставини, що маємо ще в нашій орґанізації аж 61 відділів, які не хочуть розуміти свого власного добра, добра української іміґрації в Америці і добра У. Н. Союза. Маємо отже ще тепер 61 відділів, яких члени не мають ні одної дитини обезпеченої в У. Н. Союзі. Ось ті відділи: 11, 19, 32, 33, 37, 47, 49, 71, 79, 84, 92, 101, 111, 119, 122, 125, 129, 134, 138, 143, 154, 169, 178, 180, 184, 186, 187, 190, 194, 195, 199, 202, 215, 216, 222, 225, 240, 249, 256, 272, 279, 280, 287, 291, 303, 304, 311, 315, 319, 325, 329, 340, 348, 353, 354, 373, 375, 376, 382, 392, 393.

Чомуж це так, що маємо ще стільки відділів, які не дбають про будучність нашої орґанізації ні про наше майбутнє в Америці? Чи може члени і урядники тих відділів не розуміють дійсної ваги справи? Ні! Вони певно розуміють, а як не всі, то більшість з них це все розуміє, а коли не вписують, то тільки тому, що ми у всім добрім все пізні Івани, що ми все працювали для чужого добра і тому старалися, як можна від тої праці ухилитися, а тепер ухиляємося від свого власного добра. І тому не вписуємо своїх дітей до Союза. Це великий промах. Тому ми віримо, що 35-літний ювилей цей промах направить.

Василь Бобрів.

„В ЧОМУ ГОЛОВНА НЕБЕЗПЕКА?"

Під таким заголовком відомий україножер і „помещик" князь Волконський вмістив довжезну статтю в новій московській ґазеті в Парижі „Росія і Славянство". Ґазета ця відома зі свого чорносотенного напряму й займається звичайно тим, що виливає помиї на Українців. Але поруч звичайної лайки подибуєш і такі річи, на які ми, Українці, повинні особливо звертати увагу. Особливо повинні це все читати прихильники „Ліґи Сходу Европи".

Так от цей князик твердить, що південь України (Херсонщина, Таврія, Катеринославщина), або, як Москалі називають, Новоросія, ніколи не були українськими землями і що Одеса має бути портом, до якого мусять лишитися вільними шляхи не тільки з України, але й з Московщини.

Подібних фактів „історичного, економічного та етноґрафічного" характеру наводить князь богато, але головним пунктом його „скорби" є тая небезпека, що загрожує „Єдиній Неділимій" через відірвання України від Московії.

„Пригадайте, з якою легкістю в революційному чаді всі помирилися з думкою утворення „національних" військових частин, а це міг придумати лише зрадник. Як легко прищепилося майже забуте імя „Україна" замісць „Малоросія".

„Люди думають, що повторювати нове імя — діло нешкідливе; вони не підозрівають, що роблючи так, вони творять — пособляють народженню нового народу „в ущерб русскому єдінству".

Князеві боляче, що слово Україна міцно заняло своє становище навіть серед Москалів; в цьому він бачить шкоду й хоче попередити своїх земляків не говорити цього сакраментального імени. Але він, бідненький, схожий з тим потопаючим, що хапається за соломку.

„Підхоплено думку, що Білорусини не Москалі, а окремий народ, що український народ далекий від Москалів, що Москалі напів-монголи, Москвини. По цілому світові змагаються розуміння „руський" звести до поняття „Москаль, Великорос". Не запечувати цього, значить прикладати руку до національного самовбийства. Коли довести Росію до Великоросії, то треба прощатися з мрією про відродження „Велікой Росії".

Нещасненький князь Волконський ще мріє про „Велікую Росію" і гістерично кличе своїх компатріотів до плекання нездійснених мрій. Одно безумовно цінне, це призвання Москаля, що без України „Велікая Росія" перестане бути тою великою, якою була. Але головну „опасность" Москалі бачать у тому, що діти вже не знають слова „Малоросія", а лише Україну, що знають вже богато з історії, невигідної Москалям.

„Как поймьот 12-летній мальчик на еміґрації слово „украинской народ?"

„В його голові тут-же народиться уява, що є український народ. Чи зможе він колинебудь бути борцем за „руское єдінство?"

Старого Москаля мучить отсе думка, що малий Москалик довідується дійсну правду і не виростає в атмосфері брехні та провокації.

Страх перед відділенням України розвязує язика „богоносцям" і вони отверто признають потребу брехні та провокації.

Та занадто пізно надумались Москалі повертати знову до брехні.

Навіть такі консерватисти як Французи забули штучне „Петіт Русс" і пишуть скрізь „Ль'Украіне". Навіть вони, найбільші приятелі Москалів пишуть і говорять „Українець", а не „Малорос". Та що говорити, коли вже навіть і Чехи переломали язика й свою русофільську психольоґію та говорять про Україну й забувають Малоросію.

* *

В той час, коли чорносотенці гістерично кричать про небезпеку розвалу единої неділимої Росії, не помічаючи, що вона вже розвалилася, московські соціялісти стараються найти новий спосіб завоювання й прилучення України.

Тоді, як монархісти та погромщики бачать шкоду в зведенні Росії до Великоросії, соціялісти зачинають якраз з останнього.

Московський професор Федотів в свому пляні відбудови „Єдиної Неділимої" приходить до висновку, що для „відродження Росії" потрібні слідуючі умови:

1) Створення сильної національної влади в мент упадку комунізму, бо цей мент безумовно використають для своїх цілей сепаратисти та деякі европейські держави.

2) Вироблення всесоюзної конституції, досить гнучкої, яка забезпечила-б і культурне самовизначення народів і державну єдність.

Як бачимо, і через одинацять років Москаль, і то соціяліст, не відучився думати так, як думав Керенський ще в 1917. році, признаючи автономію для пятьох ґуберній. Далі цей професор спиняється на необхідности виховання російських мас в національному дусі і не боятися слова „Велікоросія". Бо по його думці мусять бути такі етапи: Велікоросія, Русь, Росія.

„Російська інтеліґенція — каже Москаль — відхрещується від „велікорускої" свідомости, як від занадто вузької, недостойної. Але без відродження Велікоросії нема єдности Росії. Велікоросія будувала імперію, напоювала її своєю кровю, населенням, капіталами. Але за останнє десятиліття помічається „оскудіння" Велікоросії, особливо півночі. Окраїни ростуть, енерґійно наповнюючи громадську увагу. „Руская" література лишає велікоруский центр. Потрібно припливу нових сил для економічного підйому півночі. Північні міста та монастирі — це наші святині й заразом національні музеї.

Політичне підсилення Велікоросії необхідне, щоби було навкруг чого крутитися системі спутників, яких з ослабленням тяги захопить відосередна сила. Національне імя і традиції Великоросії поставлені на чергу дня проблемою України".

Як це завше буває в заявах Москалів, так і тепер є багато брехні, як наприклад: „напоювала своєю кровю, населенням, капіталами". Крови більше ллялося чужої, скажім: української. А капітали? Таж це для нікого не таємниця, що чужих капіталів в Московії було далеко більше. Але не можна оминути й правди. Дійсно, „оскудіння півночи" йде скоро вперед і то не диво, бо народи, які до сьогодня вкладали свою працю в московську скарбницю, працюють на себе і тому звичайно звертають на себе увагу. Таке саме й з „рускою" літературою, в якій Українці займають одно з перших місць. Вона мусить покинути „руский центр", бо перестала бути рускою, а розклалася на свої природні части. Навіть Жиди, найбільші московські патріоти, й ті потроху вертаються до своєї нації.

Щож до бажання Москалів політичного піднесення, то ще не було ніколи, щоби Москва того не бажала, а особливо у відношенню до Українців. Москаль цілком слушно заявляє, що існування Росії буде залежати від розвязання української проблєми. Ми, Українці, стали на шлях смертельної боротьби й лише знищення України може забезпечити існування Московії такою, якою бажають її мати Москалі. Це Москалі знають і тому працюють над виробленням нових рецепт-програм.

Одною такою рецептою є **„ізученіе малоруского язика в обще-руских школах, отсекая політіческое самостійнічество".**

„Ето труднейшая задача руской жизні. Без разрешенія ея Росія существовать не может."

Як бачимо, соціяліст-небольшевик далеко не пішов від червоних. Він радить „украінізіровать" Москалів, щоби легче захопити Україну, бо без України Московія не може існувати.

Далі московський професор, а значить і представник мислячої Московії, признається, що він не оптиміст, та що: „Возможно, что нам прийдьотся оружієм защищать Росію".

Цею крилатою фразою, яку ми вже чули і від монархістів, себто крайніх правих, і поміркованих, закінчує соціяліст свою статтю. Лишається приєднати червоних Москалів, які вже „защіщають Росію с оружієм в руках", щоби нам зайвий раз переконатися в потребі ще більш інтензивної підготовки до боротьби.

Одночасно це мусить послужити осторогою нашим, українським „соглашатєлям" у їх зносинах з Москалями.

Ці всі московські голоси вказують ще й на те, що ми, Українці, наближаємося до розвязки не так московсько-українського спору, як здійснення ідеї від нікого незалежної, соборної України, що питанням нашої державности захоплюється більший круг і нам треба бути готовими, щоби в відповідний момент не допустити знову до нової катастрофи.

М. Коцюбинський.

ДОРОГОЮ ЦІНОЮ

Оповідання.

(5)

Іван метушився, бігав без потреби з одного місця на друге, шелестів сухим бадиллям, трощив його і складав на купу.

Врешті черкнулась криця об кремінь, спалахнула на мент іскра, і стіни урвища немов двигнулись.

Іван припав до землі і дув. Червону цятку, до якої він мало не торкавсь устами, розбірав гнів: вона росла, червоніла, пирскала, мов сердитий кіт, і, врешті, не витримавши, схопилась полумям, бухнула сивим димом і залляла світлом дно чорторию.

Нерівне світло освітило коротку, грубу фіґуру з круглим ласкавим обличчям, зарослим, мов куделею, пасмами полового волосся, блимало по накиданих безладно клунках та по втікачах, що сиділи й лежали купками по землі. Круті глинясті урвища жовтіли і лиш вгорі, в глибоких зломах, бився крилами сполоханий морок.

Остап та Соломія присунулись до вогню.

Раптом здалека, з берега річки, почувся кінський тупіт. Всі насторожились.

— Гаси вогонь! — обізвавсь хтось пошепки й з трівогою, — крий Боже, ще помітять...

Остап знехотя почав затоптувати вогонь, хоч це йому й не вдавалося. Жевріюче бадилля розповзалось скрізь, мов огняні хробаки, сичало й курилось.

Тимчасом кінський тупіт завмірав у далечині і врешті зовсім затих.

В проваллі знов стало темно. Всі мовчали.

— Іване, — перервав хтось врешті тишу — розкажи-но, як тобе жінка била, та як ти од неї забіг аж сюди...

— Оце вигадав! Щоб жінка та чоловіка била, та цеж беззакон, безпардон!... Зроду такого не було... хе-хе-хе, — непевно якось сміявся Іван, немов хотів підбадьорити себе.

Іван пристав до Остапа десь у дорозі. Вони були з одного повіту, навіть села їх були близько. Це їх зєднало, і з того часу Іван не розлучався з земляками. Весела й добродушна вдача Іванова не раз ставала їм у пригоді при довгій і важкій блуканині по чужих краях. Іван охочо оповідав про своє життя домашнє; з оповідання того можна було зрозуміти, що втік він не так од панщини, як од лютої жінки, яка мала занадто великі кулаки для малого на зріст Івана. От тою то лютою жінкою й дратували раз-у-раз Івана, та він не сердився і добродушно викручувався жартами.

Та хоч сите тіло Іванове спочило трохи від жінчиних кулаків, душа його шукала знайомих вражінь покори. Він привязавсь до Соломії, що огрядною постаттю нагадувала йому жінку, і за кожним її словом ладен був скочити хоч в пекло. Цю особливу прихильність до Соломії помічав не тільки Остап, а всі, і лиш висміювали бідного коротконогого лицаря.

— Говори! — дратував Івана той самий голос, — певно молотила, як ціпом. Колиб не втік, то пішов би досі на смух.

— Ну, то що? — жваво підхопив Іван, — хіба я боюся смерти? Сохрани Боже!... Пошли, Господи, й завтра. Раз вмірати, не двічі. Вмер — і край, більш не встанеш.

— Ні, краще не здихай, Іване, тут, бо будуть шкури дешеві...

— Хе-хе-хе!... О, бодай тебе, що вигадав, — хехекав Іван, мов булькав з повної пляшки. На сміх його, однак, ніхто не обізвався. Люде були поважні, похмурі навіть. Тільки дитина часом заквилить і сповнить жалем провалля.

— Чи не час нам в дорогу? — поспитала Соломія.

— Про те вже дід Овсій знає, він тут порядкує, — обізвався Остап.

Очевидячки це питання усіх цікавило, бо по проваллі пройшов шепіт: пора, пора... і почалося збірання.

— Потихо, потихо, не всі разом, шамкав дід Овсій і все лазив поміж люде, усе толочив їм ноги.

Рушили.

Вибратися однак з темної, покрученої та вузької чорториї було не легко. Раз-у-раз доводилось спотикатися, намацувати дорогу, падати, чіплятись за клунки, вставати і знов спотикатися. Ця плутанина зайняла коло години. Врешті війнув вітрець — перед втікачами була наддунайська низина. Усі зітхнули вільніше, хоч небезпечність саме тут і починалася. Треба було перейти рівне, незаросле й незакрите нічим місце, щоб опинитися в комишах. Дід Овсій вистроїв усіх в одну лінію, а сам пішов попереду. Ніч була темна, аж чорна, в кількох ступенях нічого не можна було розібрати. Легкий туман вставав над Дунаєм, повз берегами, окутував утікачів. Вони потиху посувалися.

— А я вже вас держуся, як сліпий плота, — шопотів Іван до Соломії, йдучи за нею. Куди ви — туди й я... Щоб бути разом. А може вам важко, то дайте мені клунок, я понесу, — жебонів він, важко відсапуючи.

— Та не сопіть так, мов ковальський міх, — напучувала його Соломія. — А клунка свого не дам, бо я ще й вас моглаб узяти на горгоші з вашою торбою разом...

— Коли-ж ноги грузнуть, аж в постолах хлющить, та ще щось, не тут згадуючи, немов чіпляється до ніг, не пускає...

Починався мочар, порослий комишом. Чутно було, як шелестить комиш шерстким листом та иноді хрусне під ногою суха очеретина.

Ишли не довго. Дід-провідник зупинився, наказав усім залазити в комиші, скласти свої клунки й бути на-поготові, а сам десь зник.

Близько, зараз отут, дихала холодною вохкістю річка, хоч її не видко було у пітьмі. Зверху почало щось сіятись, чи то дощ, чи мряка. Втікачі розташувались на мочарі, під ногами у них плющало. Вони сиділи нерухомо, карячки, боячись поворухнутись та зачепити шамкий комиш. Вони дивились перед себе, у ґустий вохкий морок. Ноги терпли, мряка покривала одежу холодною росою, вода затікала в обув. Очікування помочі, що мала прибути з невідомих, вільних країв та визволити з неволі — напружувало нерви, розтягувало без краю час. Почуття дійсности втрачалося, усе приймало незвичайний, казковий характер. Напружене око вбачало у пітьмі якісь тіні, що снуються в тумані, наближаються, віддалюються, приймають незвичайні розміри. Часом блимне здаля вогонь і зникне, щоб зявитись у другому місці. І знов темно. На річці щось плюснуло... раз, другий... Присяг би, що то весла одбивають по воді такт, що човни ріжуть хвилю і ось-ось стукнуть носом в беріг... Однак скрізь тихо... Широка річка спокійно дрімає в легкому тумані, чорне небо без перестанку сіє росу... Здається, що ця довга осіння ніч ніколи не скінчиться... марні надії, даремні сподіванки... ніхто не прибуде, ніхто й не думає про те, що тут сидять холодні, стурбовані люде й як Бога з неба чекають рятунку... Усе на марне... Але око знов ваблять блукаючі вогні й рухливі тіні, вухо знов ловить непевні згуки, що родять надію, будять увагу...

Тіло терпне, тіло деревеніє, кудись поділись ноги, що мокли в воді, не чуть їх; на-пів солодка втома обхоплює людину, байдужність закрадається в серце... Все так, як слід, як має бути, і чи не однаково гинути тут, серед цього багна, чи вдома в неволі...

У-раз — що це? Сон сниться, чи чудо діється? Далеко за річкою блиснуло щось, немов з неба вогонь впав на землю і спалахнув, як свічка. Поряд сяйнуло знов, а за ним у третьому місці сильно бухнув поломінь. Три вогні горіли, як свічки в церкві — і не можна було розібрати, чи воно на землі, чи на небі діється. Немов холодний вітрець повіяв і торкнувсь обличчя. Усі стрепенулись. Та не встигли вони спамятатися, як вогні згасли й одночасно, десь недалеко в комишах, жалібно завив голодний вовк. Та сумна скарга покотилася по річці і вразила втікачів.

— Бач, зголоднів! — з співчуттям обізвалась Соломія.

— А я!... а я!... ще й не такої заспіваєш, як живіт присохне до спини... А може то він вас почув, та плаче, що ніяк взяти... хе-хе!...

— Ну, ти його тільки торкни, котигорошка, то він зараз і розсиплеться, — невдоволено промовив Остап.

— А, які-ж бо ви!... Хіба-ж я що? Хіба-ж я як?...

— Поснули, ґа? — прошамкав раптом дід Овсій, вернувшись з берега. — А зараз перевіз буде...

Люде ворухнулися. Аж ось воно — перевіз... Груди вільно зітхнули... Десь раптом знайшлися ноги, мокрі, холодні, задубілі, зомліле тіло забажало рухів, дійсність розвіяла чари, розбудила мозок.

— А що — вовк добре заскиглив? — шепнув дідок на вухо Іванові і засміявся.

— А щоб же вас ведмідь загриз... борони Боже! — здивувався той. А я-ж не казав, а я-ж не мовив...

І в його шепоті чулося таке здивовання перед хитрощами діда й така наївна віра в те, що він зразу одгадав ті хитрощі, що Остап і Соломія мимохіть усміхнулися.

Потиху й обережно усі посунулись до берега. З нетерплячкою вдивлялися вони в темряву, та нічого не бачили й не чули. Річка спала. На заході трохи вияснилося і на мутному небі вирізалися контури чорних, мов важкі хмари, гір. За річкою шуміли плавні.

Не вважаючи на дідову обіцянку — перевіз не прибував. Люде нетерпеливились. Діти змерзли, пищали, і трудно було заспокоїти їх. Місце було небезпечне — тут раз-у-раз вешталась кордонна сторожа і кожної хвилини могла заскочити. Це дратувало. Нарікання сипались на діда Овсія, усіх брала хіть скоріш покинути небезпечний беріг та знов забитися в яку нору. Там принаймні можна розкласти вогонь і зогрітися. Ніхто й не дивився на річку.

Коли це — на самому березі щось плюснуло. Два човни мягко шорхнули по прибережному піску і тихий голос поспитав:

— Ви всі тут?

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ ІМІГРАЦІЇ.

Гром. Г. Чернихівський з Филаделфії, Па., переслав вирінок з „The Evening Bulletin", Philadelphia, March 2, 1929, в якім говориться про протест канадійських Українців в справі обмеження іміграції в слідуючий спосіб:

Ukrainians, who are said to constitute the third largest racial group in Canada, have taken the lead in agitating against new Dominion immigration regulations which, according to an Ottawa despatch to the London "Times", impose a virtual quota upon immigration from central and southeastern Europe. The Ukrainians propose to send a petition of 50,000 signatures to Ottawa to protest against the new regulations. Other racial groups supporting them are Checho-Slovaks and Hungarians. One foreign-language newspaper refers to the new regulations as a "gratuitous insult to a fine type of thrifty and solid Canadian citizenship". There are threats to run candidates supported by the foreign-born citizens of the races affected in fifteen constituencies in western Canada at the next election.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЙОНГСТАВН, ОГАЙО.

Шкідлива партійність.

Годі мовчати. Треба взятися за перо і треба трохи написати про тутешний розвій українського життя. Почнемо хоч би з української діточої школи. Заснували Українці безпартійну школу для своїх дітей. Стали Українці горнутися до неї неначе бджоли до меду. А чому? Бо вона українська.

Але те довго не тревало, бо скоро цю школу з загальнонаціональної перемінили в комуністично-партійну. В ній почали цуратися всього свого національного. Коли діти прийдуть зі школи, то родичі їх питають, чого їх там сьогодня вчили. Школярі відповідають, що — співати. Родичі знову питають:

„А чи співаете український гимн?"

— „Но, ні, — відповідають діти, — учитель говорить, що то пісня ворожа другим народам. Ми співаемо лише революційні пісні".

„Коли так, то ви, діти, будете дома, — говорять родичі, — і більше до школи не підете".

Таким чином національно свідомі Українці перестали посилати своїх дітей до школи. Лише ще ті посилають, які не розуміють, чого дійсно навчають дітей в тій школі. Тепер усі бачуть, що школа гине неначе сніг на сонци, а та горстка, що ще тримається біля школи шукає засобів, щоби якось її ратувати від остаточної загибелі. Рішили давати представлення. Вибрали українську пєсу „Убийники", але підготовилися до вистави дуже зле. Багато з писаного в ній викреслили, бо воно не надавалося до большевицьких переконань. А коли почали грати її, то просто сором. Отак вийде „артист" на сцену, покрутиться, не скаже ні „бе", ні „ме", та й піде швиденько за лаштунки. Потім всю вину звалили на суфлера, що не голосно підказував. Тоді суфлер почав кричати, а люди поволі, поволі та й галю опустили. От і зробили з гарної драми справжню комедію.

Але це нічого. Наші „аматори" взялися виставити вже другу драму, „Криваві Перли". Але вони знали, що тепер люди вже так не прийдуть, як прийшли перший раз, а тому й взялись на инший спосіб. Вони зробили величезні оголошення та заявили, що вступ вільний. Я й сам поспішив до галі, бо думав, що місця не дістану, бо народу буде там по береги. Я приходжу на галю, аж тут вітер свище. Народу, що лише жінки аматорів, або чоловіки аматорок з дітьми, а поза тим, крім нене, нікогісенько. Але чекаю кінця, бо кожне діло конець хвалить. Але так і не дочекався людей. При вступі на галю порожньою залишилася й скринька, в яку просили зарядчики пожертвувати „що ваша ласка".

Отож цей раз не повелося нашим „товаришам" з української громади зробити дурнів. Тепер я певний, що на другий раз, колиб вони не лише задармо робили вистави, але й по чарці горівки давали кожному, що прийде до галі, то навряд чи більше зібралиб народу, як тепер. Нічого не поможуть вам, „товариші", й промови ваших „араторів" перед представленням, бо тут їм не місце. Коли хочете що говорити, то скликайте своє большевицьке віче, але не галь тих, що не ходять на ваші представлення, бо їм не мило слухати вашого суфлера, та дивитися на вашу безпорадну біганину по сцені.

Треба заслужити довіря серед громадянства солідною національною роботою, а не прислужуванням московсько-жидівській комуністичній партії, що тепер знущається над українським народом. Тоді й школа буде існувати та розвиватися й люди на представлення будуть ходити, а крім того і все національне українське життя в нашій місцевости піде иншим шляхом, коли не будемо провадити його в вузьких партійних закомірках.

Ситизен.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Концерт музичної школи.

В неділю 24. лютого с. р. відбувся концерт музичної школи проф. І. Кобеляка в честь 10-літ. істновання, у великій галі школи Шопена.

Присутні винесли з цього концерту гарне враження. Дуже гарно грала симфонічна оркестра зложена з 30 членів молодих і старих учеників школи. Між иншим грала вона стрілецький марш: „Ой видно село" власної композиції п. Кобеляка. Грала також орхестра самих сакфонів і клярнетів під проводом одного з професорів школи Кобеляка п. Стенгленда.

Було багато точок діточих, як соля скрипкові, фортепянові і вокальні. Між иншим виступали одні з наймолодших дітей школи а саме фортепянові соля: Майрійка Гайович, Наталка Гой і дует фортепяновий та скрипковий сестер Ірусі і Олі Мусійчук. Можна було подивляти гру сих 8 літніх дівчаток. Грала сього скрипкове - також знана вже нам панна Анна Москалюк, учениця Кобеляка, що вже має своє імя в Шикаго в артистичнім музичнім світі. Вона тепер належить до учительських сил школи і учить композиції, гармонії й теорії музики. Ще з важних точок були соля: скрипкове молодого В. Іваншиного і фортепянове донечки п. Кобеляка, брата професора. І хоч дохід був призначений на таку гарну ціль як Р. Школа в краю, публика не дописала. Видно, що ще не вміє оцінити ваги виховання нашого молодого покоління в дусі артистично-музичнім. Та прийде час, що зрозуміє.

Присутний.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Посвячення прапорів.

I.

Дня 10. лютого 1929 р. тов. ім. Івана Франка, відділ 334 У. Н. Союза, святкувало посвячення своїх прапорів — синьо-жовтого українського та звіздистого американського. Свято впорядковував радний У. Н. Союза гр. Репужинський при допомозі громадян: М. Гуля, С. Качуровського, І. Бриняка і других.

В святі взяли участь майже всі українські товариства і братства, за виїмком тих, які себе зараховують до червонних або конкордатників. Празник розпочато ось так: Около 10. год. рано зібралися наші товариства в Українськім Народнім Домі, де після промови гр. Репужинського уставлено похід по місті Клівленд. На чолі походу йшла: 1) Молодеча Банда, яка прекрасно грала українські маршеві пісні; за нею йшла: 2) Демократична Січ ім. Вітовського. Січ була в однострох і з крісами на плечах. Січовики мали свої 2 прапори. 3) За Січовиками йшов 358 відділ У. Н. Союза „Згода"; за ним йшло з двома прапорами братство св. апп. Петра і Павла, від. 102 У. Н. Союза. 5) Дальше слідувало братство св. Василія Великого, від. 264 У. Н. Союза (теж з двома прапорами). 6) Опісля йшло тов. „Сокіл", від. 336 У. Н. С. „Сокіл" мав 2 прапори. 7) За тов. „Сокіл" машерувало тов. св. о. Николая, від. 341 У. Н. С., з одним прапором. 8) Опісля слідувало бр. Сошествія св. Духа, від. 108 У. Н. С. (теж з українським прапором). 9) Дальше йшли 3 товариства У. Р. С.: З Лейквуд, Огайо, від. 40 У. Р. С., 10) Тов. Подільська Україна, від. 104 У. Р. С., 11) Тов. Борба, від. 225 У. Р. С. 12) В поході взяло рівнож участь тов. Вільні Козаки, від. 125 У. Н. П. 13) Похід замикало тов. Івана Франка, від. 334 У. Н. С., з своїми новенькими прапорами.

В поході могло бути около 500 людей. Виглядав він дуже гарно й імпонував своїм і чужим взірцевим порядком. Обійшовши вулицями Клівленду, демонструюча маса людей влилася до православної церкви св. Володимира Великого, де після богослуження о. Хомицький довершив акту посвячення прапорів. Підчас богослуження і посвячення прапорів пописувався хор „Бандурист" під управою гр. Савчука.

В церкві о. Хомицький виголосив дуже патріотичну проповідь, при кінці котрої пожелав доброго розвою Українському Народному Союзові, а тов. ім. Івана Франка пожелав, щоб воно дожило того часу, як на цілій нашій землі повіватимуть лише синьо-жовті прапори.

II.

Після богослуження зібрані громадяне знова походом рушили до У. Н. Дому, де відбувся концерт і віче. Концертові точки виконали молодеча банда і хор „Бандурист" під управою гр. Савчука. Згадавши про хорові виступи, треба признати, що гр. Савчук з великою умілістю веде своє діло і тому Клівленд радий і гордий, що хор вдоволяє не лише своїх, але й імпонує чужинцям.

На вічу, з нагоди посвячення прапорів, промовляли: гр. Репужинський, д-р Клодницький (головний бесідник), гр. Савчук і о. Хомицький. В промовах бесідники підкреслювали змагання нашого народа до організаційного життя та боротьбу за свою державність. Промовці висказували шкідливість гризні між нашими політичними угрупованнями та доказували на примірі Німців і других народів, що там, де ходить о загальне добро народа та о здобуття української державности, **всі спори вузько-партійні і релігійні повинні бути усунені на друге місце.** Влучно підмітив д-р Клодницький, що ми маємо хибу все і всюди шукати причин наших невдач поза нами. Ми — говорив промовець — з насолодою критикуємо наших провідників, а ніколи не запитуємо себе ось так, приміром: що я зробив (ла) для піддержки визвольної боротьби мого народа? Як я дбаю про самоосвіту, освіту і виховання своїх дітей?! Яким то я є членом у своїй організації — чи я лише критикую всіх і вся і ненависть поширюю, чи може працюю над розвоєм того товариства, якого я членом? Святкування того рода свят, як набуття і посвячення прапора, повинно нас приневолити, щоб ми самі себе просповідали і хиби наші викорінили із наших сердець — так закінчив свою промову д-р Клодницький.

По закінченню концерту й віча на зазив гр. Репужинського переведено збірку на будову Дому Українських Інвалідів.

Зложили слідуючі: П. Корпан 2 дол.; по 1 дол.: Марія Розуміло, К. Ґолдер, В. Гречковська, І. Маринчак, М. Роздор, М. Сорочак, В. Чайківський, Я. Волянський, О. Запоточний, І. Филипів, І. Чайківський, І. Тремблюк, К. Лобор, А. Дичка, І. Жук, І. Курч, Я. Павлишин, П. Чорній, Д. Которош, М. Потихон, І. Тормін, П. Вербисько, М. Павляк, С. Мозоловнч, М. Біловус, А. Гавриляк, А. Карась, Н. Сенчишин, Н. Павлюк, М. Пискливець, М. Пачковська, о. Гр. Хомицький, Л. Данилко, Бриняк, І. Д. Гавриляк, Кліщинський, І. Гнатків, М. Осадчук, С. Плахтиняк, Дубич, д-р Клодницький, М. Бусько, А. Якимець, Гр. Коваль, Габель, М. Мельнишин, М. Гумніцький, П. Конюк, К. Кшоновський, В. Крупа, М. Букартик, М. Гапко, Ф. Самотис, С. Постолюк, Т. Кальмук, К. Волянська, Й. Стойка, Гр. Богайник, Р. Лазірко, З. Стахів, Свіжинська А., Н. Третяк, Т. Ощипок, В. Венс, Д. Грабський, І. Семенчук, Я. Колодій, В. Паплик. Разом зібрано $70.00.

Гроші відослано до краю через Обеднанне.

При кінці уряд тов. Івана Франка складає щиру подяку всім товариствам, які взяли участь у святі; хорови Бандурист і промовцям: д-рови В. Клодницькому, о. Хомицькому, гр. Савчукові і всім учасникам і жертводавцям.

Управа товариства:
В. Репужинський, М. Гуль, С. Качуровський, І. Бриняк.

ПОДЯКИ.

Я низше підписана, членниця від. 290. У. Н. С. складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі 50 долярів, котра мене дуже поратувала в моїм прикрім положенню. Прошу всіх Українців, що ще не належать до У. Н. Союза, вступати, так само і своїх дітий вписувати до У. Н. Союза. У. Н. Союз не забуває за своїх членів і підпомагає їх, пригортаючи їх до себе як рідний батько своїх дітей.

Михайлина Новаковська,
членниця 290 від. У. Н. С.
Куртіс Бей, Мд.

Отсим посвідчаю, що я одержав з каси У. Н. Союза $75.00, як запомогу з фонду запомогового. На першім місци складаю щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союза, відтак місцевому урядови і членам від. 187 У. Н. Союза, котрі подають мені фінансову поміч в такий прикрий для мене час. Заразом бажаю У. Н. Союзови як найліпшого розвою.

Дмитро Бойко,
член від. 187 У. Н. Союза
в Тейлор, Па.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 17. марта, в год. 1.30 пополудни, в Укр. Народ. Гали, 1941 W. Erie St. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Буде вибір делеґата на 17-ту год. конвенцію У. Н. С. Члени, котрі забрали до розпродажі тікети на концерт, мають принести на сей мітінг, щоб комітет міг здати рахунок. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Проситься членів привести нових членів, а членів, котрі ще не вписали своїх дітий до У. Н. Союза, проситься вписати на сім мітінгу, щоб гідно відсвяткувати 35-літний ювилей У. Н. Союза. — Павло Хомин, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться дня 16. марта, в гали чеського дому, 29-19 — 24-та Евеня, в годині 7.30 вечером. Обовязком всіх членів є конечно явитись н сей мітінг, а довгуючі повинні вирівнати свої залеглости. Є много важних справ до полагодження. Не явившийся член платить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — С. Кривень, секр.; Д. Симбай, кас.; І. Кубарик, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 308, повідомляє місцевих і позамісцевих членів і членкинь, що квартальний мітінг відбудеться 17-го марта в годині 2-ій пополудни, в Нар. Домі, 1020 North 9th St. Не явившийся на сей мітінг урядник заплатить кари 1 дол., а член 50 центів. — М. Гудима, предс.; Гр. Качмаф, кас.; Федор Данько, секр.

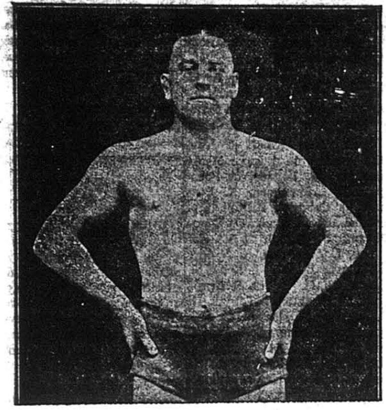
МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Стефана Мельничука, від. 331, подає до відома всім своїм членам, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 17. марта, точно в годині 2-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі при Кармел дорозі. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Також проситься тих, котрі ще не стоять в Укр. Нар. Союзі, щоби прибули на сей мітінг, де будуть могли сами і своїх дітий вписати до У. Н. Союза. — А. Романюк, секр.

Боротьба за чемпіонство Америки.

СОНЕНБЕРҐ проти ДЕВІТО

ЧЕМПІОН АМЕРИКИ — ІТАЛІЙСЬКИЙ ЧЕМПІОН

ЗАЛІЗНЯК проти ШЕЙФЕРА -- КИРИЛЕНКО проти ПИНТА

ВЛАДЕК ЗБИШКО
проти
СТОКА
ФЕЛИЧИ
проти
ДОТЧЕРА

ГЕНРИКОС
проти
РИССА

В СЕРЕДУ, ДНЯ 13. МАРТА

В СТАР КАСИНО, 107 вул. і Лексінґтон Ав., НЮ ЙОРК, Н. Й.
ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ.

ДОРОГОВКАЗ: Брати 3-та Евеня елевейтор до 106-тої вул., або Лексінґтон Евеня соб-вей до 104-тої вулиці.

ЖАК ПФЕФЕР, менаджер.

Французький комік Ґобар буз дуже добрий актор, але мав одну слабість: слабу память. Тому кождий лист, який мав читати на сцені, писав собі на папері, а потім його спокійно відчитував, не вчився вовсім дотичної партії своєї ролі.

Одного вечора грав у якійсь військовій комедії ролю адютанта, якому ґенерал подає документ, щоби його прочитав.

Актор, що грав ролю ґенерала, хотів посміятися з Ґобарта, тому подав йому на сцені чистий папір замісць листа.

Ґобар глянув на папір, побачив, що нічого на ньому не написано, тому спокійно подав його ґенералови тай сказав:

— Даруйте, ексцеленціє, але я вчора в битві загубив окуляри. Перечитайте це, будь ласка, самі.

Ґенерал збентежився, став щось мимрити під носом, а вкінці публика висвистала його.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".